

Katalog Kütüphanecilerinin Değişen Rollerini ve Sorumlulukları

Emine H. G r

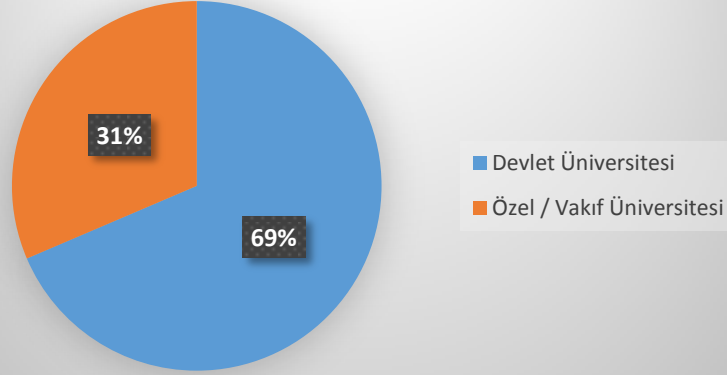
Boęaziçi Üniversitesi Kütüphanesi, ibisemin@boun.edu.tr

Murat Gülmez

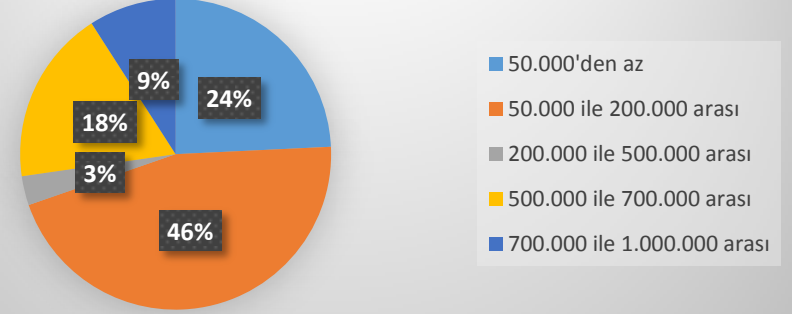
Boęaziçi Üniversitesi Kütüphanesi, murat.gulmez@boun.edu.tr

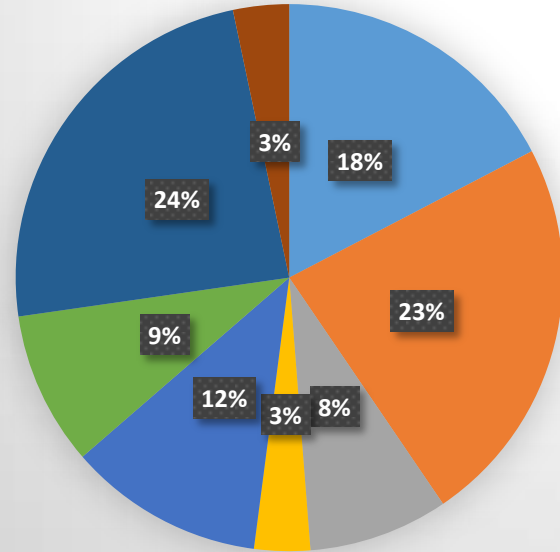
Çalıştığınız kurum türü

Kurumunuzda bulunan materyal sayısı

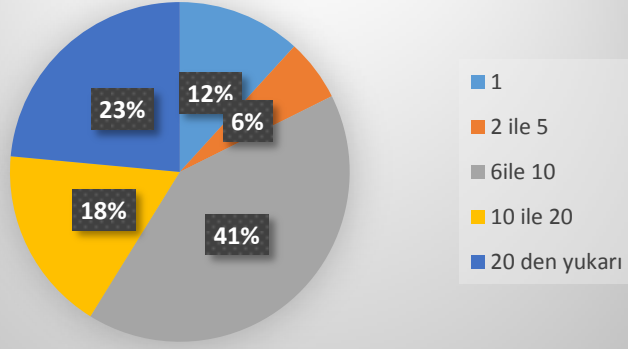

Kitap dışı materyal türleri

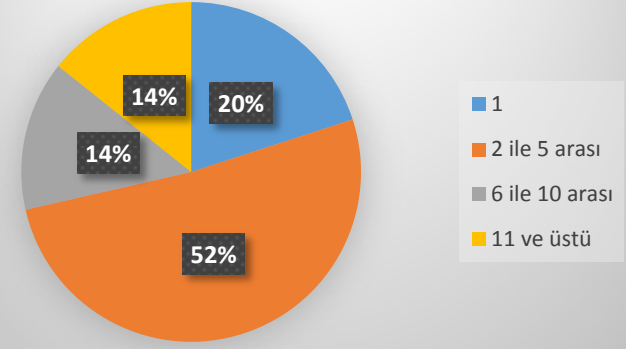

- Kartografik materyaller, harita, atlas vb.
- e - kitaplar / dergiler / tezler, makaleler
- Web sitesi, veritabanı, online kaynaklar
- Video oyunları, radyo programları, tv programları,
- Dijital imaj içeren kaynaklar
- Arşiv kaynakları (fotoğraf, kartvizit, mektup vb.)
- Müzik, ses içeren kaynaklar, mp3, video, DVD, Blue_Ray, usb bellek, CD-Rom
- Müze, laboratuvar, oyun malzemelerini içeren kaynaklar (3 boyutlu objeler, büst, heykel, insan vücudu parçaları, oyuncaklar vb)

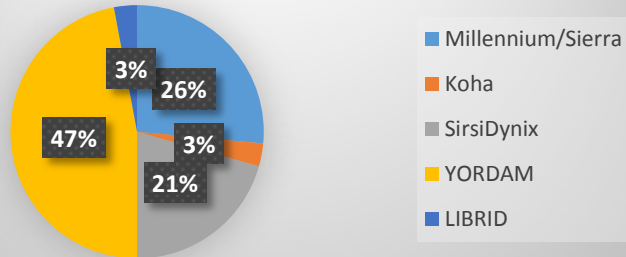
Kütüphaneci sayısı

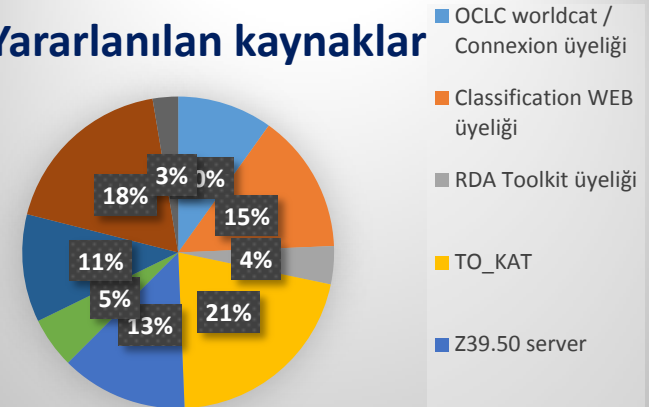
Katalog kütüphanecisi sayısı

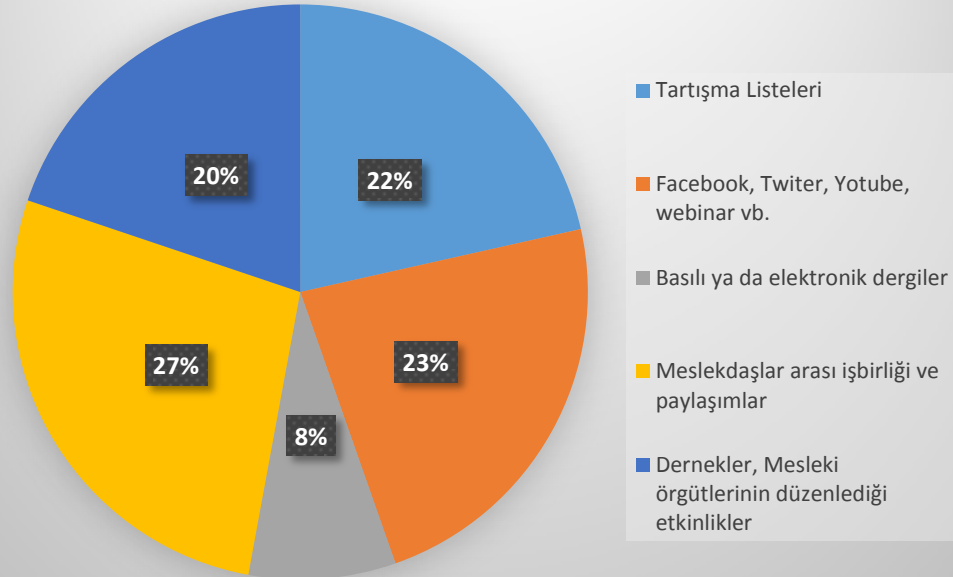
Kullanılan Otomasyon programları

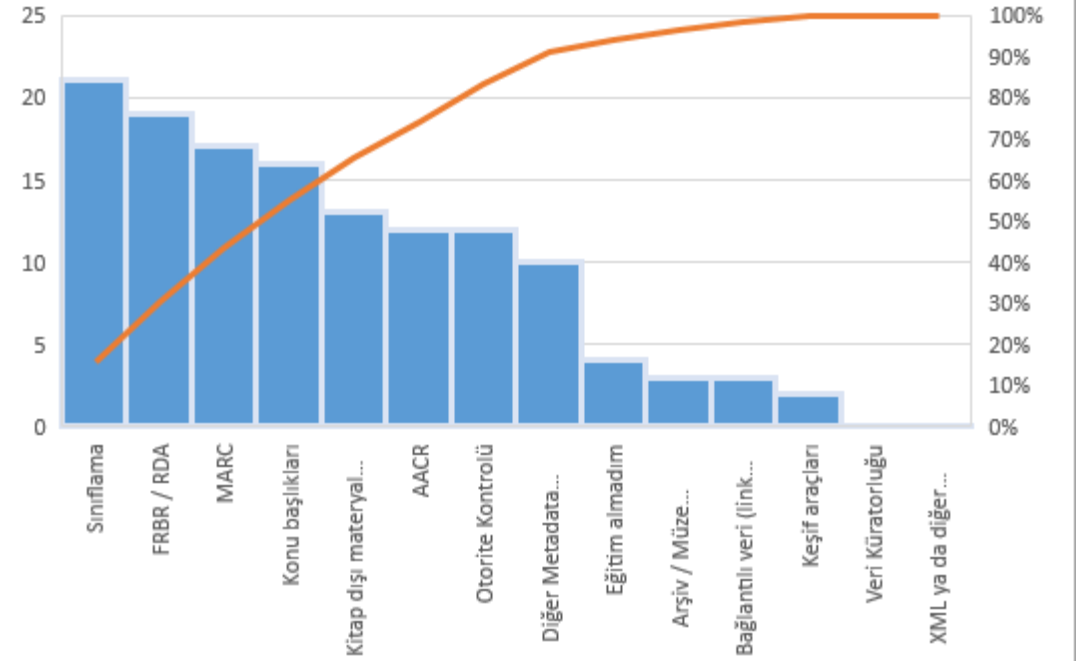
Yararlanılan kaynaklar

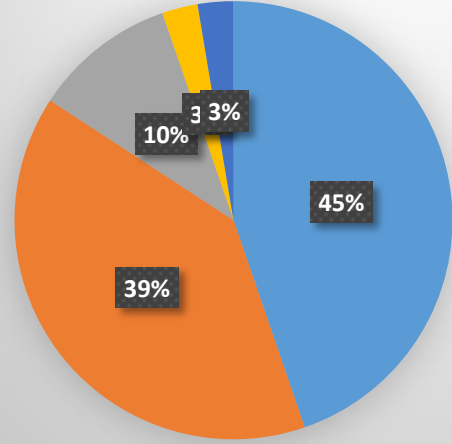
kataloglama alanındaki gelişmeleri nerelerden takip ediyorsunuz?

Gereksinim duyup katıldığınız eğitimler

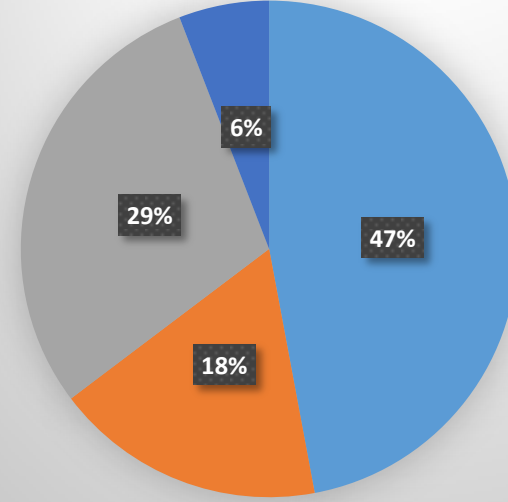

RDA standardı hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

- Ev, katalogları RDA ile hazırlıyoruz
- Hayır, yeterli bilgim olmadığı için kullanmamaktayız.
- Bilgim var ama uygulamıyoruz
- Copy kayıt olarak RDA'LI kayıt alıyoruz fakat yeni kayıtları RDA 'lı üretmiyoruz.
- RDA gereklerini otomasyon sistemimiz elverdiğince yerine getirmeye çalışıyoruz.

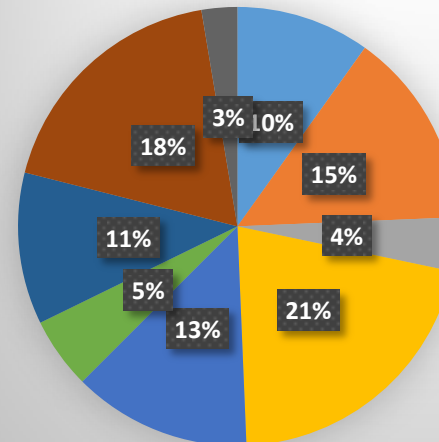
Evet, katalogları RDA ile hazırlıyoruz

- Millennium/Sierra
- SirsiDynix
- YORDAM
- LIBRID
- Koha

RDA Toolkit Üyeliği ???

Yararlanılan kaynaklar

- OCLC worldcat / Connexion üyeliği
- Classification WEB üyeliği
- RDA Toolkit üyeliği
- TO_KAT
- Z39.50 server
- VIAF
- Wikipedia
- Kongre Kütüphanesi (LC) Otorite sayfası
- ÜNAK Cutter table

13. Soru :RDA standardını uygulamada sizi en çok zorlayan 3 konu yazabilir misiniz?

-
- 3 ve daha fazla yazar kuralı / Detaylı girişler verilmesi / relator termler /Otoriteli girişler
 - Kitap dışı kaynaklar (3 boyutlu obje vb., multi media uygulamaları, görsel işitsel materyallerin kataloglanması)
 - Otomasyon sisteminin desteklememesi
 - Türkçe kaynak olmayışı ve bilgi eksikliği
 - Personel ve zaman yetersizliği
 - Yöneticilerin uygulama için destek vermemesi
 - RDA 'nın felsefesi, kavramları, terimlerinin iyi anlaşılabilmesi
 - Detaylı katalog nedeniyle günlük katalog sayısının azalması
 - Yeni Marc alanlarının iyi anlaşılabilmesi
 - Yeterli uygulama örneklerinin eksikliği

14. Soru : RDA standardına göre Kitap dışı kaynakların kataloglama işleminde teknik personelden yardım desteği almak durumunda kaldınız mı ?

3 boyutlu objelerin tanımlanması

MARC 3XX alanları

Nadir kaynakların tanımlanması

Yeni MARC alanlarının tanımlanması

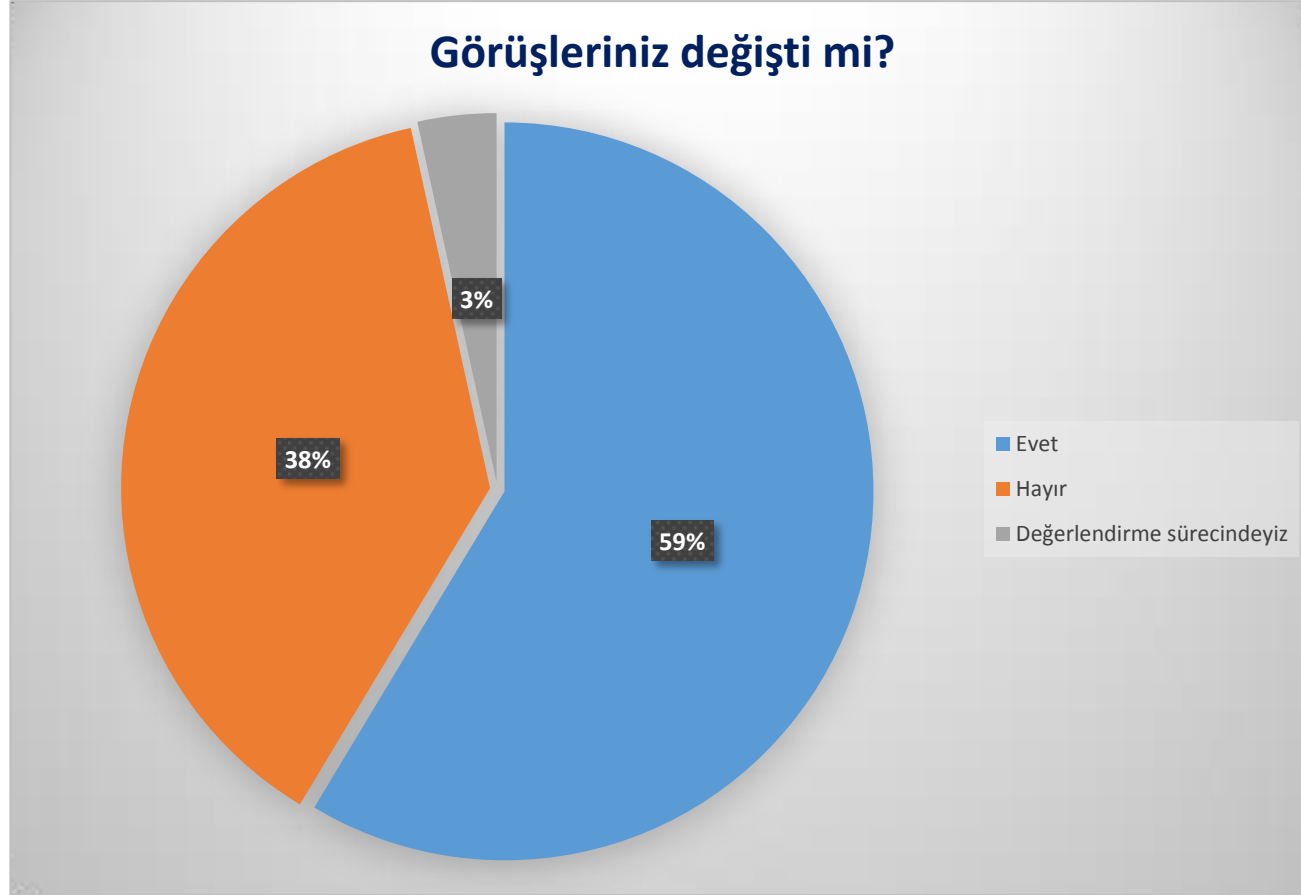
OPAC sayfasında terimlerin görünmesi

OPAC sayfasında otorilerin göndermeleri

DVD, Blue-Ray, CD, CD-ROM, Video, stremlene video vb. kaynakların teknik özelliklerinin tanımlanması

Teknik konular

15. RDA standardını kullanmaya başladıktan sonra mesleğiniz ile ilgili görüşlerinizde bir değişim oldu mu?

- Kaynak üzerindeki bilgilerin olduğu gibi değiştirilmeden kullanıcıya sunulması gerektiğini
- Teknik anlamda sürecin bilişim enformasyon hatta bilgisayar bilimiyle bağlantısı olduğunu gördüm
- Kütüphanecilerin akademik çalışmalara daha fazla katkıda bulunabileceklerini, bilim camiasında daha etkin olabileceklerini düşünmeye başladım
- RDA ile yaptığım kavıtların daha detaylı ve acıklavıcı bir şekilde katalog yapmamı sağladı. Dolu dolu ve kullanıcıya daha faydalı oldu
- İşlerin daha kaliteli kataloglar
- RDA sonrası mutluluğu
- Mesleğim kaynakları
- Katalogla mesleğimi keyif alıyorum
- Daha nitelikli iş yapmanın önemini
- Teknolojik değişimleri, yenilikleri takip etmeye ve uygulamaya çalışıyoruz. Online bilgi kaynaklarının artmasıyla birlikte, yaptığımız katalog girişlerinin de daha çok araştırmacı tarafından online ortamda erişilebilir olacağı, benzer bilgi kaynakları arasında ilişkilendirmelerin yapılabileceği düşünüyorum
- Katalog yaparken sürekli yenilikleri takip etmek gerekiyor, her an her şey yeniden düzenlenebiliyor, eski kayıtları yeniye entegre etmek gerekiyor, yayınlanan yurt içi yada yurt dışı yayınları takip etmek, düzenlenen kongre konferans ve toplantılar katılmak gerekiyor. Meslektaşlarla sürekli iletişim halinde olup bilgi alışverişinde olmak gerekiyor.

- **Mesleki doyum**

- **Nitelikli iş yapma**

- **Bilimsel çalışmalara katkı**

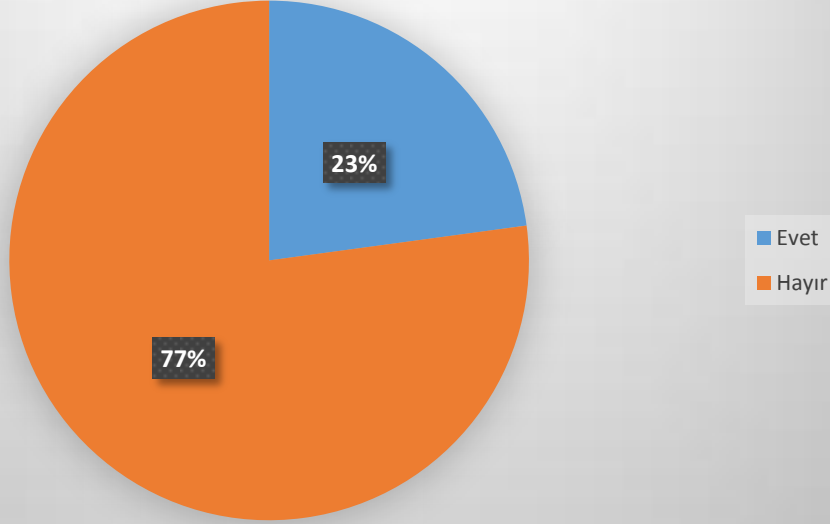
- **Teknolojik gelişmeleri takip etmek ve parçası olmak**

- **Uluslararası standartlara uyum gerekliliği**

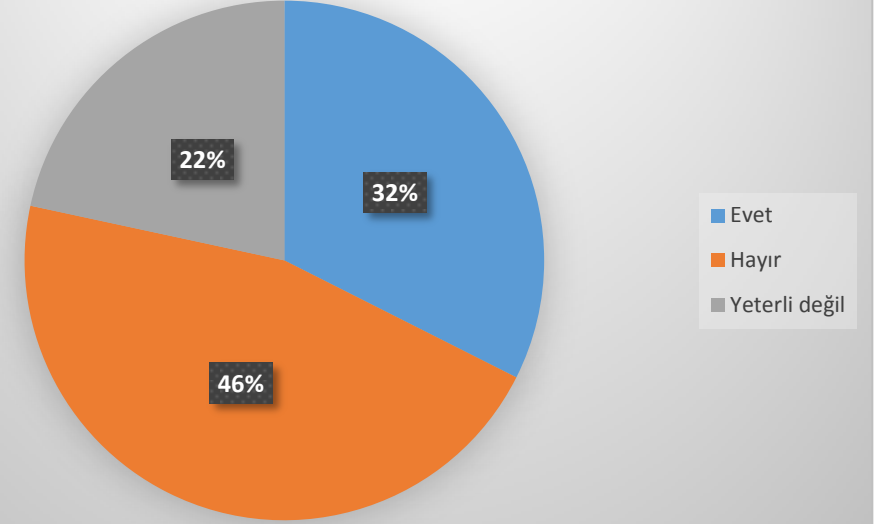
- **Kullanıcı odaklı düşünme**

FRBR-FRAD Kavramsal Modeli ve Link Data (Bağlantılı Veri) hakkında

FRBR-FRAD Kavramsal Modeli hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

Link Data (Bağlantılı Veri hakkında bilginiz var mı ?

Link Data (bağlantılı veri)

- Bir veri ile aradığımızı ulaşmamızın sağlanması
- Materyalin elektronik kaydı da mevcutsa "856" alanında "41" ve "42" indikatörü ile gösterdiğimiz bilgileri içerir...
- Multimedya uygulamalarında özellikle de otomasyon sisteminde gösterdiğimiz Kitap ve DVD Arka Kapaklarının ve Fragmanların bibliyografik künye kaydında yayınlarken Linked Data (Bağlantılı Veri) uygulamalarını kullanmaktayız.
- Bir kavramla ilgili olan her şey, başka bir sayfada karşımıza çıkabilir.
- Verilerin birbiriyle bağlantı kurdurulması sağlanarak erişim uçlarını genişletmek, ulaşımı kolaylaştırmak, bağlantıları arttırmak...
- Biraz bilgim var. "semantik web"i otomasyon programımız destekler ve altyapı oluşturulsa diye heyecanla bekliyoruz. O zaman RDA'ya girdiğimiz kayıtlar bir görünürlük ve anlam kazanacak diye biliyorum.
- Kaynakların sorumluluk alanlarını, içeriğini ve kaynakların kendisini birbiriyle ilişkilendirmedi.
- Kayıtlardaki girişleri linkler aracılığıyla ilişkilendirme
- Webde görünürlüğü mümkün kılmak amacı ile, kayıtlı verileri birbirleri ile ilişkilendirmeyi sağlayan oluşumlar
- Semantik Web üzerinde veri, bilgi ve bilgiyi açıklamak, paylaşmak ve birleştirmek için kullanılan bir terim olarak tanımlanmaktadır

18. Sizce katalog kütüphanecilerinin sahip olması gereken 3 önemli özellik ne olmalıdır?

- **Teknolojiyi takip etmek**
- **Gelişime açık olmak**
- **Standartları uygulamak**
- **Mesleki bilgi ve sahiplenme**
- **Genel kültür ve bilgi birikimi**
- **Organizasyon becerisi**
- **Yabancı dil bilgisi**
- **Kullanıcı odaklı olmak**

19. Bir Katalog kütüphanecisi olarak aşağıdaki bölümlerden hangilerinin ekip üyesi olarak çalışmaktasınız?

Katalog kütüphanecilerinin en çok işbirliği yaptığı bölüm **Koleksiyon geliştirme** ; satın alma, sağlama, içerik değerlendirilmesi görünüyor. Geleneksel kataloglama hizmetlerine devam! 😞

Çalıştığı kaynağına vb.

vb.
vb.

yar ağı,
tek

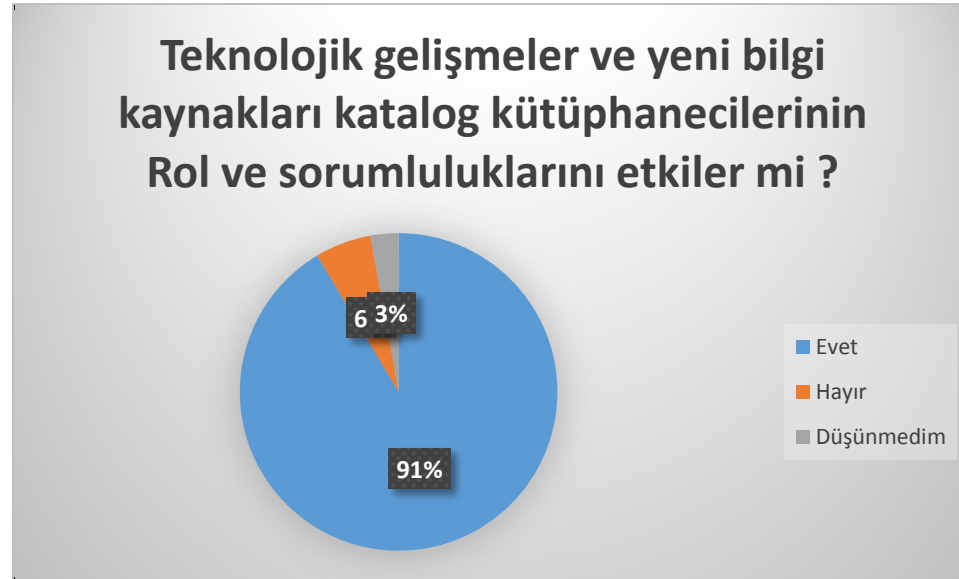
k

20. RDA standardını uygulamaya neden başlamadığınızı açıklayabilir misiniz?

- Türkçe Basılı bir kaynağın olmaması ★
- Yeterli bilgiye sahip değiliz★
- Yönetimsel bakış / Zaman kaybı / Destek verilmemesi ★
- Ulusal standartların olmaması★
- Otomasyon Programının alt yapı yetersizliği★
- Otorite dizinlerinin uygulanmaması★
- Personel ve zaman yetersizliği ★

RDA standardını uygulamada sizi en çok zorlayan 3 konu yazabilir misiniz?

21. Sizce teknolojik gelişmeler ve yeni bilgi kaynakları, katalog kütüphanecilerinin rol ve sorumluluklarını etkiler mi ?

21. Sizce teknolojik gelişmeler ve yeni bilgi kaynakları, katalog kütüphanecilerinin rol ve sorumluluklarını etkiler mi ?

Evet...

- Web 2.0 devriminden sonra katalog kütüphanecileri de aranan **bilgiye erişimde pivotal** bir rol oynadığını bundan sonra bu rolün yanında **eğitmen** rolünü de oynamak zorunda kalacağı **yeni bir sürece** girdik.
- **İçerik** ve **sunulan ortam** değiştikçe kütüphanecilerin **rol ve sorumlulukları** da değişmeye devam edecektir.
- **Değişen dünya ve teknolojiyle** birlikte **yeni bilgi kaynakları** da her geçen gün hayatımıza girmekte. Bu anlamda hem **küresel dünyaya ayak uydurmak** hem de **insanların taleplerini karşılamak** amacıyla **değişen teknoloji ve bilgi kaynakları** da kütüphanelerde yer almalı, hem kütüphaneci hem de okuyucu açısından zamandan ve enerjiden tasarruf ettirecek **pratik, standart kataloglama araçları** da beraberinde uygulanmalıdır. Bunun için de katalog kütüphanecilerinin **teknoloji ve araçlarından** haberdar olmaları, kendilerini sürekli **geliştirmeleri** bir gereklilik olacaktır.

Evet Devamı...

- **Çeşitlenen bilgi kaynakları** ve **teknolojik gelişmeler** ile **değişen kullanıcı davranışları** bilgiye erişim şekli ve **arama türünde değişikliğe** gidilmesine neden olur. Değişen teknoloji ile uyum sağlayabilmesi için katalog kütüphanecileri de bu yönde kendilerini geliştirmelidir.
- Özellikle **ileri teknolojik süreçlerin mesleğin varlığını ortadan kaldırma riskine** karşı bir yandan kataloglamanın/anlamlandırmanın neden insan varlığına ihtiyaç duyduğu üzerine odaklanılmalı bir yandan da yine teknoloji sayesinde tam bir **dönüşüm ve gelişim ivmesi** yakalanmalı.
- Her yeni **bilgi kaynağını** önce **öğrenmek**, sonra da **öğretmek** için yol ve yöntemleri belirleyip uygulaması gerekiyor.
- **Bilgi kaynaklarının değişmesi**, özellikle elektronik ortamda sunumlarının artması katalog kütüphanecilerinin etkinliğini sanıldığı gibi ortadan kaldırmaz. Aksine katalog kütüphanecilerinin sorumluluğunu daha da arttırır. **Çoğalan bilgi kaynakları ve çeşitliliğinin bilgiye erişimde sorun yaratacağı aşikardır.** Bilgi kaynaklarının doğru tanımlanması ve erişimlerinin sağlanması noktasında katalog kütüphanecilerine büyük sorumluluk düşmektedir.
- Kesinlikle **durağanlık artık kabul** edilemez **ve IT ile ortak çalışma** yapmayı gerektirir

Devamı...

- **RDA**'da zaten bunun en güzel örneği. **Basılı kalıpların çoktan dışına çıkıldı.** Bilgi anlık tüketiliyor, **erişimde** o **hızla** olmalı. Bunun altyapısını kuracak olan kütüphaneciler, birer **IT personeli** gibi kendilerini geliştirmek zorundalar. Aksi halde mesleklerine veda edebilirler.
- Kesinlikle sorumluklar arttı. **Kutüphanelerin en zor bölümleri haline geldi.** Rutin hizmetlerin verilmesi, hızla hizmet vermek, **yöneticilerin beklentilerini karşılamak, ayrıntılarla uğraşmak, personel eksikliği,** bu alanlara **ilgi duyan meslekdaş eksikliği** gibi durumlar katalog kütüphanecilerinin iş yükünü arttırmakta ve **kalifiye iş** çıkarmasını etkilemektedir

Hayır ...

- **Hayır.** Gene **bilgi taşıyıcılarını ve içeriğinin** tanımlanması gerek ve onu araştıran, erişmeye çalışan kullanıcıya erişimini ve kullanılmasını sağlamak. **Olgu aynı sadece olaylar değişir.**
- **Hayır.** Katalog kütüphanecisinin rolü ve sorumluluğundan **çok iş akışını** etkiler.
- Türkiye için görünüşte evet olsa da **hayır.** Türkiye'de öncelikle **standartlar ve birlikte çalışma ortamlarının** oluşturulması gerekiyor. Var olanı **anlamadan, sindirmeden,** ileri seviyeye geçmenin **anlamsız** olduğunu düşünüyorum. Kullanılan teknoloji ve gelişmelere adapte olabilmek için; **şu anda nerede, nasıl durduğumuzu görerek ve eksiklikleri tamamlayarak ilerlenmesi gerektiğini düşünüyorum.**

Bilgiye erişim

Değişen teknoloji ve bilgi kaynakları

Değişen içerikler

Sunulan ortam

eğitmen

Yeni bilgi kaynakları

Küresel dünyaya ayak uydurmak

Kalıpların dışına çıkmak

standartlar

Yeni süreçler

Öğrenmek ve öğretmek

Değişen kullanıcı davranışları

Beklentilerin artması

Bilgiye erişim ve arama türleri

Mesleki riskler

IT personeli ortak çalışma

Ayrıntılarla uğraşmak

Arama türlerindeki değişiklikler

İleri teknolojik süreçler

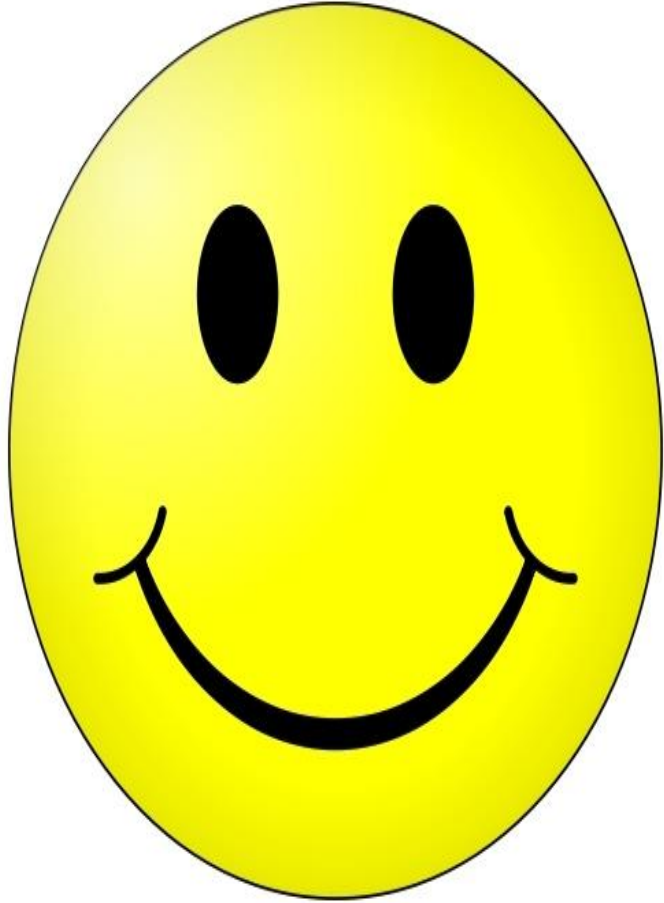
Mevcut roller ve sorumluluklar nelerdi?

- Kütüphanede bulunan kaynakları düzenlemek, erişime sunmak, erişim için uluslararası standartları öğrenmek
- Otorite kontrol işlemleri, OPAC üzerinde gönderme işlemleri
- LC ve diğer sınıflama sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmak
- Toplu kayıt düzeltmeleri yapabilmek
- Konu başlıkları, LCSH, MeSH listeleri hakkında bilgi sahibi olmak
- Ayrıntılı kataloglama yapmak; içindekiler, makale, bölüm detayları vermek

Yeni roller ve sorumluluklar neler olmalı?

- **Dijitalleştirme standartları**
- **Açık erişim kaynakları**
- **Web keşif araçlarının kullanımı ve işleyişini**
- **Elektronik kaynakların kütüphane web sayfasında erişim ve yönetimi**
- **Koleksiyon geliştirme**
- **IT (BT) becerilerine sahip olmak**
- **Yönetim ve eğitim alanında yer almak**

Teşekkürler...

R | D | I | A

RESOURCE DESCRIPTION & ACCESS

